друкарня-видавництво
ТВОРИ
творимо разом

ISBN 978-966-949-460-3
9 789669 494603
www.tvoru.com.ua

ТВОРИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

Матеріали XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ
XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933), ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960), АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН СОЗИНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933), ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960), АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН СОЗІНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

Вінниця
ТОВ «ТВОРИ»
2020

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)
І-90

Друкується згідно з рішеннями вченої ради
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 3 від 28 травня 2020р.)

І-90 **Історія освіти, науки і техніки в Україні :** матеріали XV Всеукр. конф. молодих учених та спец., присвяч. ювіл. датам від дня нарodж видатних учених в галузі аграрних наук Вольфа Мойсея Михайловича (1880–1933), Осьмака Кирила Івановича (1890–1960), академіка НАН України та НААН Созінова Олексія Олексійовича (1930–2018), Київ, 15 трав. 2020 р. / НААН, ННСГБ; уклад.: Вергунов В. А., Аннєнкова Н. Г. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 440 с.

ISBN 978-966-949-460-3

Збірник укладено за матеріалами доповідей та тез, заявлених на XV Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих учених та спеціалістів, присвячену ювілейним датам від дня видатних учених в галузі аграрних наук Вольфа Мойсея Михайловича (1880–1933), Осьмака Кирила Івановича (1890–1960), академіка НАН України та НААН Созінова Олексія Олексійовича (1930–2018)

Книга розрахована на науковців, істориків природознавства, аспірантів, докторантів, викладачів, спеціалістів аграрної науки та всіх, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи.

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)

ISBN 978-966-949-460-3

Шановні організатори, учасники та гості Конференції !

Вітаю Вас із відкриттям XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні», в межах якої на державному рівні, відповідно до Постанови Верховної Ради України від 3 грудня 2019 року № 325-IX «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2020 році», відзначаються ювілейні дати від дня народження видатних учених в галузі аграрних наук – М. М. Вольфа (1880–1933), К. І. Осьмака (1890–1960), академіка НАНУ та НААН О. О. Созінова (1930–2018). Кожний із цих вчених у вітчизняній і світовій аграрній науці відомий завдяки самовідданій праці, вагомому внеску у становлення та розвиток сільськогосподарської дослідної справи та науки за своїми напрямами і, безумовно, заслуговують на пошану.

Нині аграрна галузь, як і інші сфери в країні, переживає важкі часи. Перед нами постав виклик – не лише зберегти наявну систему аграрного виробництва, але й закласти фундамент для формування соціально спрямованої, відповідної сучасним вимогам стратегії розвитку аграрного сектору економіки України, здатної задовольнити потреби внутрішнього ринку й забезпечити провідні позиції на світовому ринку сільськогосподарської продукції та продовольства. Для цього є потреба переосмислити досягнення минулих років, узагальнити здобутки й відпрацювати нові продуктивні ідеї щодо подальшого розвитку вітчизняного аграрного сектору.

Серед передових країн світу ведеться боротьба за отримання нових знань, їх використання для розроблення інноваційних технологій, виробництва наукомісткої продукції тощо. Головною рушійною силою сучасного розвитку є наука. Доречними будуть слова відомого французького фізика Фредеріка Жоліо-Кюрі, що наука необхідна народу. Країна, яка її не розвиває, неминуче перетворюється на колонію».

Незважаючи на непросту ситуацію, що ми наразі маємо, всі випробування проходимо з гідністю і закладаємо фундамент майбутніх перетворень у практиці агропромислового виробництва. Наше майбутнє – це інноваційні методи управління, збільшення кількості мотивованих кадрів у аграрній сфері.

Впевнений, що просвітницькі заходи, як і наша конференція, стають для професійної спільноти майданчиком обміну досвідом, сприяють переосмисленню діяльності вчених минулих років, стають стимулом для розробки нових, гармонізованих історичному моменту підходів до вдосконалення вітчизняної аграрної науки.

Бажаю всім учасникам заходу міцного здоров'я й успіхів у втіленні запланованого.

Президент НААН,
академік НААН **Я.М. ГАДЗАЛО**

36. Szematyzm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim księstwem Krakowskiem na rok 1895. – Lwów: Nakładem c.k. Namiesnictwa z dr. W.Łorińskiego, 1898. – S.761.

37. Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885. – Lwów: Gal. Tow. Łowieckie, 1885. – S. 152-153.

38. Broń myśliwska. // Rocznik myśliwski na rok 1886. – Warszawa, 1886. –S.94.

39. Haliczanin, kalendarz powszechny na rok pański 1872. – Lwów: Drukarnia K. Pillera, 1872.

40. Ogłoszenia // Gospodarz kalendarz – 1906.– S. 266.

41. Przepisy prowadzenia rachunkowości i kasowości w nadleśnictwach. // Obwieszczenia Publiczne: dodatek do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych. – 1919. 26 czerwca – № 10. – S.324-327.

42. Instrukcjia służbowa dla nadleśniczych lasów państwowych. // Dziennik urzędowy ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych Rzeczypospolitej Polskiej – 1919. – № 25. – S. 652-670.

43. Kto powinien uchwalić ustawę o komasacyi"?//Przegląd sądowy i administracyjny – 1876. – № 42. – S. 343.

44. Przepisy karne w ustawach administracyjnych // Słowo Polskie – 1899. – № 8 S.4.

45. Nowe przepisy dla egzaminów państwowych w akademii ziemiańskiej w Wledniu. //Sylwan. – 1906. – S.323-324.

46. Starzyński S. Ustawa o prawie rybolowstwa w wodach śródziemnych. /Przegląd sądowy i administracyjny – 1885. – № 19. – S. 149-153.

47. Prawo lowieckie w polsce w wiekah srednich//Przewodnik Naukowy i Literacki. Dodatek do "Gazety Lwowskiej". 1904 № 7 – S.824.

48. Wydra. //Sylwan. – 1884. – № 2. – S.93-94.

ІСТОРІОГРАФІЯ СТАТИСТИКИ ДОБУВАННЯ ДИЧИНИ У ГАЛИЧИНІ СЕРЕДИНИ XIX –ПОЧАТКУ XIX СТ.

Проців О. Р.

Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Статистикою використання тваринного світу займались др. Форхер з Відня і Лессе з Парижа, які наголошували на тому, щоб законодавчо врегулювати статистичні дані по мисливству. Вони вказували, що не слід діяти за надто вкоріненими принципами – «Бог знає скільки народилось і скільки треба відстріляти», бо мисливство далі не буде розвиватись [1, с. 233-235]. Граф Владислав Спауст, (Z zatargów rodzinnych i z ekonomii łowieckiej) (1893 р.) вказував, що мисливська статистика не може бути точною, але вона повинна показувати хоча б тенденції розвитку мисливства. Важливою виявилась його заувага про те, що власники мисливських ревірів спеціально зменшували кількість добутої дичини, щоб прибіднитись і, тим самим, менше сплачувати за оренду права полювання власнику земельної ділянки [2, с. 145-150]. Все ж слід критично ставитись до визначення чисельності дичини в Галичині в залежності від автора публікації та обставин. Яскравим прикладом є виступ у Львові радника цісаря – В. Губера, який брав участь у підготовці Першої міжнародної мисливської виставки у Відні та виголосив промову, в якій зробив Галичині чимало компліментів, зазначаючи, що цей край є мрією для мисливців багатьох країн [3, с. 110-113].

Статистичні дані чисельності дичини становлять не лише науковий інтерес, але й для практикуючих мисливців. Саме тому ця інформація широко була представлено в окремих брошурах й у періодичній мисливській пресі. Серед цих

публікацій слід виокремити працю Зигмунта Годиня (Rozmieszczenie niektórych zwierząt łownych w Polsce), в якій здійснено ґрунтовний аналіз чисельності кожного виду дичини у Карпатах у 30-х роках ХХ ст. [4, с. 79-80]. Іншою розлогою працею на цю тему є «Анкета у справі східних Карпат» (Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich м. Львів 1932 р.) Рудольфа Вацека [5, с. 180-205].

Слід відмітити, що статистика добування дичини у Галичині мала й рекламне забарвлення. Власники мисливських господарств, подаючи статистику добутої дичини, пропагували результативне полювання для мисливців, які будуть полювати у них. Так, член Галицького мисливського товариства з Коломиї Лисаковський відзначав, що у Коршеві нараховували стада оленів, в яких кількість особин доходила й до 8 голів. Кам'янку Велику і Туру більше заселяли козулі та зайці, а куріпки – найбільше східну частину Коломийського повіту [6, с. 188]. Крім того, публікації інформували про високі результати полювання у селі Велика Кам'янка, мисливські угіддя біля якого відомий тогочасний коломийський мисливець Лисаковський вважав найкращими у повіті [7, с. 33-34].

Не менш важливим пластом для дослідження є статистичні дані щодо використання тваринного світу Галичини. Дослідження цих матеріалів дає змогу точніше оцінити ефективність публічного управління Галичини та особливості його правозастосування.

Статистичні таблиці про гмінні відносини у Галичині [8, с. 26-29]. Розлога статистика про торгівлю дичиною міститься у «Державних статистичних відомостях» [9, с. 33-49]. Про споживання дичини йшлось у багаторічних збірниках, що виходили за правління Австрії: «Статистика міста Кракова, складена статистичним бюро» [10, с. 124-125], Статистика міста Кракова» [11, с. 176], «Статистичний звіт» [12]. За правління Другої Речі Посполитої у Кракові виходив щомісячник «Статистичний звіт» [13].

Крім суто статистичних довідників велика увага у висвітленні статистичної звітності добування дичини приділялось у спеціалізованій мисливській періодиці – «Ловець» та «Ловець Польський»: «Декілька слів про Мисливський закон Польщі» (1928 р.) [14, с. 210-211], «Новий мисливський Закон» (1909 р.) [15, с. 340-342], «Охоронні терміни в розрізі воєводств» (1930 р.) [16, с. 689]. «Список дичини, добутої на протязі 1888 року складеного на підставі урядової статистики Г. Леттнером» [17, с. 110], «Економічно-соціальне значення мисливства» (1902 р.) [18, с. 384-385], «Мисливські списки» (1909) р. [19, с. 60], «Статистичні особливості» (1924 р.) [20, с. 18]. Багато інформації про полювання та організацію мисливського господарства на Прикарпатті знайдено у статтях Е. Мацєльського «Ясень» [21, с. 233-235], Я. Козіни «Перегінськ» [22, с. 208-209], С. Шембека «З цьогорічного риковища» [23, с. 266-268], С. Бужинського «З цьогорічного токовища» [24, с. 115-116], А. Мнішека «З риковища» [25, с. 2-3], «З Опору та Лімниці» [26, с. 236-238], «З гір» [27, с. 315], «Східні Карпати в топографії та мисливській номенклатурі» [28, с. 178-180], В. Попеля «В пам'ять інженера Владислава Дункі де Сайо» [29, с. 43], С. Крогульського «Збірка праць про мисливство у Польщі: Небилів» [30, с. 146-148], В. Спаусти «Олень» [31, с. 102], І. Бойчука «Історія Осмолодської пущі» [32, с. 46-49], де Новіна

Лучаковський М.-Б. у книзі З Галицьких Ловищ (мисливські спогади) [33] «Перегінське риковище» [34, с. 232-233], «На риковищі у Перегінську» [35, с. 243-244], «З Перегінська» [36, с. 187], «Показ польських трофеїв на міжнародній мисливській виставці у Берліні» [37, с. 52], «Морітурі» [38, с. 68].

Про полювання у Велдіжі йдеться у статтях Я. Марцинківа «З життя Карпатських вовків» [39, с. 177-178], С. Шембека «Спогади з моїх полювань у Велдіжі» [40, с. 134-135], [41, с. 39] «На оленя» [42, с. 182-183], А. Водзіцького «Мої перші два олені» [43, с. 259-263], А. Мнішека «З Карпат» [44, с. 250], А. Соловія «Мій найкращий трофей і найкращі спогади з полювань у горах» [45, с. 173-174], у книзі В. Бужинського «Про ведмедів східних Карпат» [46, с. 14], «Риковище у господарстві Велдіж в 1932, 1931, 1930 роках» [47, с. 49-51], «З риковища» [48, с. 247-248], «Мій перший» [49, с. 100-101], «З Карпат» [50, с. 198].

Вперше про чисельність добування хижаків Станиславівському циркулі 1812-1814 рр. довідуємося з «Оновленого вітчизняного вісника Австрійської імперії», надрукованого у 1815 році. [51, с. 112] Про полювання біля Станиславова (село Підлісся) у 1870 році описано у часописі «Земля Станиславівська [52, с. 3], про добування дичини у Станиславівському повіті у період з 1885 по 1893 роки – у книзі Ю. Старкля і З. Фішера «Загальнонаціональна крайова виставка 1894р. і виробничі потужності: полювання та риболовля» [53, с. 27-28]. Про добування у 30-х роках XX ст. дізнаємось з «Анкети дослідження Східних Карпат» (1932) [54, с. 180-205], про чисельність ведмедів на території Станиславівського воєводства – з книги Владислава Бужинського (лісничого з Перегінська) [55, с. 59-60].

Розлогу розвідку про розведення у Карпатах оленів знаходимо у працях багаторічного керівника Долинських мисливських ревірів Івана Марцинківа [56]. А про чисельність ведмедів у Долинському повіті – у Владислава Бужинського у книзі «Про ведмедів у східних Карпатах» [57, с. 14].

Джерела та література

1. Krogulski S. Międzynarodowy kongres myśliwski w Wiedniu //Łowiec . – 1910. – № 20. – S.233-235.
2. Spausta W. Z zatargów rodzinnych i z ekonomii łowieckiej/ Władysław Spausta //Łowiec. – 1893. – № 10. – S. 145-150.
3. Krogulski S. Pół wieku. – S. 110–113.
4. Godyń Z. Rozmieszczenie niektórych zwierząt łownych w Polsce / Zygmunt Godyń //Łowiec. – 1939. – № 9-10. – S. 79-80.
5. Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich/Oprac. Orłowicz M. I Lenartowicz S. – Warszawa: Nakładem Ministerstwa robót publicznych, 1932. – S.180-205.
6. Kuropatwy w Kołomyiskim // Łowiec Polski – 1927. – № 12. – S.188.
7. Łysakowski J. Ostatni zajazd na... Pokuciu//Łowiec. – 1908. – № 3. – S. 33-34.
8. Pilat T. Tablice statystyczne o stosunkach gminnych w Galicj. Drukarnia K. Pillera, 1877. S. 26-29.
9. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych. – Lwów, 1898. – T. XVII, zeszyt I. – S. 33-49.
10. Statystyka miasta Krakowa zestawiona przez biuro statystyczne miejskie. – Kraków: Drukarnia uniwersytetu Jagiellońskiego, 1902. – S. 124-125.
11. Statystyka miasta Krakowa. – Kraków, 1912. – Zeszyt XII. – S. 176.

12. Sprawozdania statystyczne za miesiąc Styczeń 1911. – Kraków: Biuro statystyczne, 1911. – 4s.
13. Sprawozdania statystyczne za miesiąc Styczeń 1925. – Kraków: Biuro statystyczne, 1925. – 4s.
14. Kilka słów o Polskim Prawie łowieckim //Łowiec – 1928. – № 13. – S.210-211.
15. Nowe prawo myśliwskie//Łowiec Polski – 1909. – № 22. – S. 340-342.
16. Terminy ochronne ustanowione dla poszczególnych województw//Łowiec Polski – 1930. – № 34. – S. 689.
17. Wykaz zwierzyny, ubitej w ciągu r. 1888 zestawiony na podstawie dat urzędowych przez G.Lettnera, radcę lasowego //Łowiec. – 1889. – № 7. – S. 110.
18. Ekonomiczno-społeczne znaczenie łowiectwa //Łowiec Polski. – 1902. – № 24. – S. 384-385.
19. Wykazy myśliwskie //Łowiec Polski. – 1909. – № 4. – S. 60.
20. Szczegóły statystyczne // Łowiec. – 1924. – № 2. – S. 18.
21. Mycielski E. Jasień / Edward Mycielski // Łowiec. – 1903. – № 20. – S. 233-235.
22. Kosina J. Perehińsko 5. sierpnia 1907. / Jan Kosina // Łowiec. – 1907. – № 17. – S. 208-209.
23. Szembek S. Z tegorocznego rykowiska / Stefan Szembek // Łowiec. – 1907. – № 22. – S. 266-268.
24. Burzyński S. Z Tegorocznych Toków / Stanisław Burzyński // Łowiec. – 1923. – № 8. – S.115-116.
25. Mniszek A.Z rykowiska / / Albert Mniszek // Łowiec. – 1921. – № 2. – S. 2-3.
26. Mniszek A. Z nad Oporu i z nad Łomnicy / Albert Mniszek // Łowiec. – 1911. – № 20. – S. 236-238.
27. Mniszek A. Z gór// Łowiec. – 1931. – № 20. – S.315.
28. Mniszek A. Karpaty wschodnie w topografji, nomenklaturze i myślistwie//Łowiec. – 1926. – № 12. – S. 178-180.
29. Popieł W. Pamięci inż. Władysława Dunki de Sajo/ Wacław Popieł//Łowiec – 1933. – № 4. – S.43.
30. Krogulski S. Szkic dziejów łowiectwa w Polsce: Niebyłów /Seweryn Krogulski //Łowiec – 1917. – № 19-20. – S.146-148.
31. Spausta W. Jelen / Wladyslaw Spausta // Łowiec. – 1897. – № 7. – S. 102.
32. Історія Осмолодської пущі / І. Бойчук, М. Гайдукевич, В. Парпан, Л. Петрова, П. Третяк. – Львів: НТШ, 1998. – С. 46-49.
33. де Новіна Лучаковський М.-Б. З Галицьких Ловищ (мисливські спогади)/ Микола-Богдан де Новіна Лучаковський. – Мюнхен, 1973. – 95.с.
34. Perehińskie rykowisko // Łowiec. – 1903. – № 20. – S. 232-233.
35. Na rykowisku w Perehińsku // Łowiec. – 1904. – № 21. – S.243-244.
36. Z Perehińska// Łowiec. – 1934. – № 23-24. – S.187.
37. Dalszy ciąg trofeów polskich na międzynarodowej wystawie łowieckiej w Berlinie // Łowiec. – 1938. – № 5-6. – S. 52.
38. Morituri// Łowiec. – 1928. – № 5. – S.68.
39. Marcinków J. Z życia wilków karpackich / Jan Marcinków // Łowiec – 1907. – №15. – S.177-178.
40. Szembek S..Wspomnienia z moich polowań w Wełdzirzu / Stefan Szembek // Łowiec. – 1916. – № 17-18. – S.134-135.
41. Szembek S..Wspomnienia z moich polowań w Wełdzirzu / Stefan Szembek // Łowiec. – 1917. – № 5-6. – S.39.
42. Szembek S. Na Jelenia / Stefan Szembek // Łowiec – 1894. – №12. – S.182-183.
43. Wodzicki A. Moje pierwsze dwa jelenie / Aleksander Wodzicki // Łowiec – 1902. – №22. – S.259-263.
44. Mniszek A. Z Karpat//Łowiec. – 1933. – № 21. – S. 250.

45. Sołowij A. Moje najpiękniejsze wieńce i najmilsze wspomnienia z polowań w górach / Adam Sołowij // Łowiec. – 1937. – № 12. – S.173-174.
46. Burzyński W. O niedźwiedziu Wschodnich Karpat / Władysław Burzyński. – Kraków, 1931. – S. 14.
47. Rykowisko jeleni w dobrach Wełdzirz w latach 1932, 1931, 1930//Łowiec – 1933. – № 5-6. – S.49-51.
48. Z rykowiska // Łowiec. – 1912. – № 21. – S.247-248.
49. Moj pierwszy .....! // Łowiec. – 1910. – № 9. – S.100-101.
50. Z Karpat // Łowiec. – 1936. – № 11. – S.198.
51. Wilki i niedźwiedzie w latach 1812-1814//Łowiec. – 1934. – № 13-14. – S. 112.
52. Ziemla Stanisławowska // 1928. – № 21. – S.3.
53. Starkl J., Fiszer Z. Powszechna wystawa krajowa 1894 r. i siły produkcyjne kraju: Łowiectwo i rybactwo / Juliusz Starkl, Zygmunt Fiszer. – Lwów: Wydział krajowy, 1896. – S. 27-28.
54. Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich/Oprac. Orłowicz M. I Lenartowicz S. – Warszawa: Nakładem Ministerstwa robót publicznych, 1932. – S.180-205.
55. де Новіна Лучаковський М.-Б. З Галицьких ловищ (мисливські спогади)/ Микола-Богдан де Новіна Лучаковський. – Мюнхен, 1973. – С.59-60.
56. Marcinków J. Jelen Karpatcki / Jan Marcinków. – Przegląd mysliwski i łowiectwo polskie. –1924. – №12.
57. Burzyński W. O niedźwiedziu Wschodnich Karpat / Władysław Burzyński. – Kraków, 1931. – S. 14.

ПРОФЕСОР С. Ф. ВЕСЕЛОВСЬКИЙ – АКТИВНИЙ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ ТА ПРИБІЧНИК УКРАЇНІЗАЦІЇ

Пятницька В.В.
Секретаріат Кабінету Міністрів України (м. Київ)

На сучасному етапі становлення української нації потребує подальшого осмислення ролі та значення того внеску, що його здійснили кращі представники її інтелектуальної еліти, які в добу царизму усвідомили наявність українського чинника не лише у культурному, а й суспільно-політичному сенсі. Розбудова Української держави передбачає звернення уваги сучасних науковців до витоків зазначених процесів, осмислення та розуміння основних засад, на яких ґрунтувалася діяльність провідних представників культурно-наукової громадськості у минулому.

До когорти кращих представників української нації, її інтелектуальної еліти можна віднести й С. Ф. Веселовського. На початку XX ст. молодому Сергію Веселовському з його активною громадською позицією в суспільстві вистачало енергії не тільки на навчання, а й на участь у суспільно-політичному житті країни. Його активізм (від лат. activus, діяльний) (також громадсько-політична діяльність) спрямовувався на просування соціальних, політичних, економічних та інших змін із бажанням зробити поліпшення в суспільстві.

З 1905 р. почали з'являтися міжпартійні і безпартійні Українські студентські громади. Так, за ініціативою київських Українських студентських громад у березні 1908 р. у Києві відбулася Перша конференція Українських студентських громад. Її скликання присвячувалося активній боротьбі київського студентства за українські кафедри, що розпочалася ще з осені 1907 р. Конференція була організована за активної участі київських студентів (Степана) Сергія

Наукове видання

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ XV Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів

ПРИСВЯЧЕНОЇ ЮВІЛЕЙНИМ ДАТАМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ В ГАЛУЗІ АГРАРНИХ НАУК ВОЛЬФА МОЙСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА (1880–1933), ОСЬМАКА КИРИЛА ІВАНОВИЧА (1890–1960), АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ТА НААН СОЗІНОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА (1930–2018)

м. Київ, 15 травня 2020 р.

Відповідальні за випуск, комп'ютерна верстка, оригінал макет
к.і.н., доцент Н.Г. Аннєнкова, к.с.-г.н. Х.М. Дмитрієва

Підписано до друку 12.06.2020.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк різографічний.
Друк. арк. 27,5. Умов. друк. арк. 25,58.
Обл.-вид. арк. 32,25.
Наклад 180 прим. Зам. №3360.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21027, м. Вінниця, вул. Келецька, 51а, прим. 143.
Тел.: (0432) 603-000, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: info@tvoru.com.ua
http://www.tvoru.com.ua